

A népies házfeliratokhoz.

Szendrey Zsigmond érdekes cikkéhez (N. Ny. III. 45.) kiegészítő adalékkal járulhatok hozzá. A „Nekem első házam” kezdetű felirat valóban Gyöngyössi János tordai prédikátortól, a híres leoninus-költőtől származik. (vö. Egy. Phil. Közl. 1892. 205. és 1900. 165.) Magyar Versei-ben (1790) olvassuk: „Homlokírás, mellyet, Tordán egy jó-akaróm kőházat építvén, az ő kérésére írtam és házának elein felírva olvastatik. 1784. 8-ik Augustus”.

Legelső Házam volt rengő bölcsöm fája,
Az utolsó lészen koporsóm deszkája.
Mi haszna, szép házat kőből építettem?
Más költözik belé maholnap helyettem.

Gyöngyössi Jánosnak két vaskos verskötetéből ez a néhány elmés és nem minden mélység nélkül való sor maradt az utókorra. Kriza János a múlt század közepéről közli, mint házgerenda felírását. (Kisf. Társ. Népk. Gyűjt. III. 232.) 1900-ban arról értesültem, hogy a székely kapukon szerte olvasható több változatban. Kettőt meg is szereztem; az egyik az a háromsoros, melyet Szendrey is közöl. A másik a következő:

Mi haszna, szép házat
Kőből építettem,
Költözik maholnap
Más belé helyettem.
Ez bár építettett
Kis Gergely számára,
Sok álnok szíveknek
Mérges bosszújára.

Hanem azt már valóban kisiklásnak kell mondanunk, hogy ez a versike cserép boros butélára is került. (Népr. Ért. 1912, 201.)

Valószínű, hogy házra való felírásért a nép legtöbbször „tudós” paphoz, kántorhoz, mesterhez, diákhöz fordult, aki meg is felelt a megrendelésnek, de a példák után ítélve, néha meg is tréfálta megbízóját.

Tolnai Vilmos.